

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

สภาวะการทำงานในสาขาการผลิตต่างๆ ในภาคเหนือ
ของประเทศไทย

ผู้เขียน

นางชนิษฐา ใจคำสืบ

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ดร. ศศิเพ็ญ พวงสายใจ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผศ.ดร.ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาวะการทำงานในสาขาการผลิตต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ หนึ่ง เพื่อศึกษาสภาวะการทำงานในสาขาการผลิตต่างๆ ในภาคเหนือ ในปี 2548-2552 และสอง เพื่อประมาณความต้องการแรงงานในสาขาการผลิตต่างๆ ในภาคเหนือ ในปี 2553-2557

ผลการศึกษาสภาวะการทำงานในสาขาการผลิตต่างๆ ในภาคเหนือ พบว่าในปี 2552 ภาคเหนือมีกำลังแรงงานทั้งสิ้น 7,164.60 พันคน มีการจ้างงาน 7,053.50 พันคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมแรงงานร้อยละ 98.3 ของกำลังแรงงานรวม สาขาที่มีการจ้างงานมากที่สุด ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม ปศุสัตว์และป่าไม้ จำนวน 3,315.76 พันคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมแรงงานร้อยละ 46.2 ของกำลังแรงงานรวม รองลงมาเป็น สาขาการขายส่งการขายปลีก จำนวน 1,028.70 พันคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมแรงงานร้อยละ 14.3 ของกำลังแรงงานรวม และสาขาการผลิต จำนวน 703.54 พันคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมแรงงานร้อยละ 9.8 ของกำลังแรงงานรวม สาขาที่มีการจ้างงานน้อยที่สุด ได้แก่ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน จำนวน 12.57 พันคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมแรงงานร้อยละ 0.4 ของกำลังแรงงานรวม โดยรวมมีการจ้างแรงงานเพศชายมากกว่าเพศหญิง ยกเว้นสาขาของภาคบริการ สาขาการผลิตส่วนใหญ่จ้างแรงงานที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาเป็น ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สาขาที่มีค่าจ้างเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ สาขาการไฟฟ้า แก๊สและการประปาเท่ากับ 26,152

บาทต่อเดือน รองลงมาเป็น สาขาการศึกษา เท่ากับ 17,552 บาทต่อเดือน และสาขาตัวกลางทางการเงิน เท่ากับ 16,738 บาทต่อเดือน โดยที่สาขาการเกษตร ปศุสัตว์และป่าไม้ มีค่าจ้างเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3,146 บาทต่อเดือน ส่วนสาขาการประมง เท่ากับ 3,173 บาทต่อเดือน และสาขาถูกจ้างครัวเรือนส่วนบุคคล เท่ากับ 3,551 บาทต่อเดือน ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่แรงงานในภาคเหนือมีการศึกษาและรายได้อยู่ในระดับต่ำ

การศึกษาด้านผลิตภาพแรงงาน โดยวัดจากสัดส่วนของผลผลิตต่อสัดส่วนจำนวนแรงงาน โดยที่สาขาที่มีผลิตภาพแรงงานมากกว่าหนึ่ง หมายถึง สาขานั้นมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงาน และถ้าน้อยกว่าหนึ่งจะเน้นที่จำนวนแรงงานมากกว่าการพัฒนาคุณภาพแรงงาน จากการศึกษาพบว่าในปี 2552 ผลิตภาพแรงงาน ในภาคเกษตร เท่ากับ 1.2 ภาคอุตสาหกรรม เท่ากับ 1.3 และภาคบริการเท่ากับ 0.9 ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมมีผลิตภาพแรงงานมากกว่าหนึ่ง เนื่องจากมีการใช้ปัจจัยทุนได้แก่ เทคโนโลยี เครื่องมือและเครื่องจักรที่ทันสมัยมาสนับสนุนให้แรงงานมีคุณภาพสูงขึ้น จึงสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น แต่ในภาคบริการมีผลิตภาพแรงงานน้อยกว่าหนึ่ง เนื่องจากไม่ได้ใช้เทคโนโลยี เครื่องมือและเครื่องจักรที่ทันสมัยมาสนับสนุนการทำงานของแรงงาน

ผลการประมาณการความต้องการแรงงานในสาขาการผลิตต่างๆ ในภาคเหนือ พบว่า ในปี 2557 ภาคเหนือจะมีความต้องการแรงงานโดยรวม จำนวนทั้งสิ้น 8,498.06 พันคน หรือมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากปี 2552 จำนวน 1,444.56 พันคน โดยพบว่า ภาคเกษตร มีความต้องการแรงงาน จำนวน 3,666.66 พันคน ภาคอุตสาหกรรม มีความต้องการแรงงาน จำนวน 1,400.39 พันคน และภาคบริการ มีความต้องการแรงงาน จำนวน 3,401.31 พันคน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ภาคบริการมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากปี 2552 มากที่สุด จำนวน 961.73 พันคน รองลงมาเป็น ภาคเกษตร จำนวน 325.37 พันคน และภาคอุตสาหกรรม จำนวน 157.99 พันคน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ประการแรก คือ ควรร่วมกันวางแผนและเตรียมแรงงานเพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในภาคบริการที่พบว่า ภาคเหนือมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ ประการที่สอง ควรเน้นให้ความสำคัญในการเพิ่มผลิตภาพแรงงานในทุกภาคการผลิต เพื่อยกระดับคุณภาพของแรงงาน และส่งเสริมการศึกษาให้มีสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการลดต้นทุนด้านแรงงาน และที่สำคัญจะส่งผลต่อเนื่องถึงรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้นในระยะต่อไป

Independent Study Title	Employment Situation in Production Sectors in Northern Thailand
Author	Mrs. Khanittha Jaikumsurb
Degree	Master of Economics
Independent Study Advisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Sasipen Phuangsaichai Advisor Asst. Prof. Dr. Piyaluk Buddhawongsa Co-advisor

ABSTRACT

This study examined the employment conditions during 2003-2009 and estimation the labor demand for 2010-2014 period various production sections of northern Thai region.

The findings on employment conditions indicated in northern Thailand 2009 the total labor force was 7,164.60 thousand persons, 7,053.50 thousand of which or 98.3 % of the labor force were actively employed. The largest employment sector was agriculture, livestock and forestry involving 3,315.76 thousand persons or 46.2 % share of the total labor force. The next two largest manufacturing which employed 1,028.70 thousand and 703.54 thousand persons accounting for 14.3 % and 9.8 % of labor force participation, respectively. Mining and quarrying was the production sector that employed in larger number working only 12.57 thousand persons or 0.4 % labor in larger number than their female counterpart except in the service sector. In most production sectors, the largest proportion of employed persons by education background was people with educational attainment under primary school level and the next two largest groups were those primary and secondary school graduates, respectively. The production sector offering highest wage/salary level was utility (electricity, gas and water supply) at 26,152 baht per month on the average, followed by education sector at 17,552 baht per month and financial intermediary sector at 16,738 bath monthly on the average. Agriculture, livestock, and forestry sector paid the lowest 3,146 bath per month per labor while the fishery sector paid 3,173 baht per month and the

domestic help sector paid 3,551 baht per month. The above hard data suggested the majority of labors in northern Thailand had low education and hence low income.

Labor productivity is the production outputs (interms of Gross Regional Product) - number of labor input ratio per unit labor input when greater than 1, it implies the production sector in question has the focus on labor quality development rather than labor quantity; and *vice versa* if the value is less than 1. The study in 2009 found labor productivity in the main economic sectors of agriculture, manufacturing, and service to be 1.2, 1.3, and 0.9, respectively. The greater than one values of labor productivity in agriculture and manufacturing sectors were partly attributable to the employment of capital inputs like modern technology, equipment, and machinery which could help impure the quality of labor while the service sector did not have similar modern inputs to support the labors.

The examination on labor demand in various production sectors found that in 2014 northern Thailand will have a total demand for 8,498.06 thousand labors or an increase from 2009 level by 1,444.5 thousand labors. Specifically, the agriculture sector will have the demand for 3,666.66 thousand labors while the manufacturing and service sectors will demand 1,400.39 thousand and 3,401.31 thousand labors, respectively. Apparently, the service sector has the largest increase in demand for labor with the need for additional 961.73 thousand workers on top of its 2009 employment level while the agriculture and manufacturing sectors will have the demand for 325.37 thousand and 157.99 thousand additional workers, respectively.

There are certain policies recommendations emerged from this study and proposed to relevant agencies in both government and private sectors for consideration. Firstly, cooperation should be initiated for serious labor planning and preparation in response to future demand especially in the service sector of northern region where the increase in demand for labor will be relatively more intense compared to other economic sectors. Secondly, priority should be addressed for the increase in labor productivity in all production sectors to improve labor quality. Finally, educational programs should be geared toward answering the needs in labor market to reduce the labor costs in production and this will have significant implications on the future income and quality of life of the people.